

Lukkasu

No. 25/2022

Koivumäen kylästä on tullut merkittävä paikka sukututkimuksellemme. Sieltä on lähtöisin Pohjois-Savon Lukkaristen Matti Lukkarisen s. 1701 sukuhaaran ja uutena löytönä Nurmeksen Kuohatin haaran esi-isä. Koivumäki kuuluu nykyisin Siilinjärven kuntaan. Sen halki kulkee tie nro 576 Siilinjärveltä 18 km - Varpaisjärvelle 19 km, josta haarautuu Koivumäen kylällä Pajujärventie nro 5762. Sukuseuramme muistokivi löytyy n. 10 kilometrin päässä teiden risteyksestä Varpaisjärven suuntaan 576 tien oikealta puolen.

Tietoja sukuseurasta:

Lukkaristen sukuseura ry perustettiin Iisalmessa vuonna 1994. Nimenmuutos Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry:ksi tehtiin vuonna 1999.

www.lukkarinen-lukkari.fi

Sivuston ylläpitäjä: Jaana Lukkari
puh. 040-5827684, jaana.sk.lukkari@gmail.com

Pidetyt sukukokoukset:

1995 Runnilla
1997 Nurmeksen Bomballa
1999 Nilsin Aholansaareissa
2003 Joensuussa
2007 Sotkamossa
2011 Lahdessa
2015 Runnilla
2019 Koli

Sukuseuramme puheenjohtaja:

Timo Lukkarinen Lahdesta.

Sihteeri:

Pekka Lukkarinen Siilinjärveltä
puh. 0400 460 494
pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi
Karjankierto 20, Leppäkaare

Lukasun taitto ja ulkoasu:

Grano Oy, Kuopio

Digipaino:

Grano Oy, Kuopio

Sisällysluettelo

Tässä numerossa

- 2 Tietoja sukuseurasta
- 3 Puheenjohtajalta
- 5 Sihteerin vinkkelistä
- 6 Lukkaristen polku Kuohattiin
- 12 Kainuun asutuksen alkuajoista ja esi-isistämme Sotkamon pitäjän 375-juhlavuoden muistoksi
- 15 Lukkari laki
- 16 In Memoriam – Hilja Ilona Perttula
- 18 Lehtileike: Sukututkimusta tehtiin laajalti tutuksi
- 19 Myytäviä tuotteita

Aapo, Toimi ja Vuokko Lukkarisen hauta Pielavedellä.

Sukujen tapaaminen Kangasniemellä

TEKSTI: TIMO LUKKARINEN

Kun edellistä Lukasua koottiin, taidettiin kärvistellä koronan kourissa. Nythän tuo näyttää sillä rintamalla tilanne jo hieman helpottavan jos ei isompia takapakkeja tule. Itänaapurin isäntä on tehnyt uusia avauksia Ukrainassa. Ei tässä aika pitkäksi tule kun seuraillaan sotatapahtumien lisäksi kuinka kauan Turkin ja Unkarin sulttaanit lopulta natojäsenyyttä jarruttavat.

Viimeksi kirjoittelin Laitisten sukuseuran yhteistyötarjouksesta vähän odottavaan sävyyn, että katsotaan mitä tästä hankkeesta syntyy. Nyt voidaan todeta niin kuin se entinen akka, että onpahan sekin ropina pidetty. Tapahtuman suunnittelu vaati lukemattomia kokouksia, jotka osin koronan vuoksi ja suurelta osalta aivan käytännön syistä pidettiin kaikki etäkokouksina. Onneksi porukassa oli osaavia ihmisiä, jotka niitä yhteyksiä pystyivät hoitamaan ja ylläpitämään. Minulla itselläni oli täysi työ, että osasin painaa oikeasta linkistä, että pääsin liittymään kokoukseen.

Toki ne yhteydet välillä pätkivät ja takkuilivat niin kuin kaikki työelämässä olevat kokemuksesta tietävät. Ehkä he ovat siihen touhuun tottuneet. Minun päreeni tahtoivat välillä palaa kun en tiennyt oliko kyse teknii-kan pettämisestä vai omasta osaamattomuudesta. Tuli vähän väliä tunne, että tipahdin kärryiltä eikä kyytiin enää pääse. Kaikki palaverien osanottajat olivat suurimmaksi osaksi keskenään entuudestaan tuntemattomia ja itse kunkin toiminta ja ajattelutapaan tottuminen vei oman aikansa. Ajatusten, mielipiteiden ja tavoitteiden yhteensovittaminen vaati omat keskustelunsa. Kokoukset

Timo Lukkarinen Kangasniemen sukupäivillä 25.9.2022.

tahtoivat venyä pitkiksi, mutta matkoihin ei toki kulunut aikaa, joten ehkä voidaan sanoa, että oltiin melko tehokkaitakin.

Mitä tapahtumasta sitten jäi käteen? Näkyvyyttä sukuseuratoiminnalle, sukututkimukselle ja seuroillekin varmaan tuli lisää. Maksullisten ilmoitusten ja tiedottamisen lisäksi saatiin Kangasniemen kunnallislehdessä julkaistuksi kolme juttua. Kynnyksen

ylittämiseen vaikutti varmaan Jouko Laitisen entuudestaan hyvät suhteet toimitukseen ja huolellisesti hiotut jutut, jotka Varpu Tissari ja Jouko yhteisesti tuotettujen aineistojen pohjalta ”toimittivat”. Ehkäpä tieto kulkee eteenpäin myös mukana olleiden ja verkkoon jäävän materiaalin kautta.

Kun tapahtuman suunnittelussa etäyhteyksien kautta mukana olleet tapasivat toisensa livenä minulle tuli tunne, että verkkokeskustelun kautta syntynyt ensivaikutelma täsmäsi aikalailla hyvin. Pekka oli varannut kirjoja ison kasan myytäväksi, mutta menekki jäi kovin vähäiseksi. Myytyjen pintsien määrä ylitti moninkertaisesti kirjojen määrän. Lieneekö kysymys hinnasta vai oliko kaikilla jo kirja ennestään. Ehkä tarvittava tieto löytyi selaamalla esillä olevia opuksia ja kyselemällä. Kiinnostuneita keskustelijoita siinä esittelypisteen äärellä toki kävi jatkuvasti. Pekka ja Heikki osasivat kyselijöille pitkän kokemuksensa Kangasniemen yhteyksiensä kautta vastailla.

Kangasniemellä asuvien tai muuten paikallisia olosuhteita tuntevien panos oli tapahtuman toteuttamisessa tärkeä. Saatiin suunnittelukokouksiin valokuvia tapahtumapaikasta, tietoa kahvilayrittäjistä ja kunnantalon aikatauluista jne. Hautausmaalla minun piti käydä edellisenä iltana kävelemässä ja tarkistamassa, että oikeat haudat löytyivät. En luottanut vanhoihin muistikuviiini. Olin käynyt Tauno Lukkarisen haudalla vain kerran aikaisemmin talvella 2017 kun Keskisen Suomen Lukkariset julkaistiin. Antti Lukkarisesta vanhan kirkon paikalla olin lukenut vain Pekan toimittamasta kirjasta.

Kunnantalon aula on valoisa ja esittelytilana vaikutti minusta varsin toimivalta. Seuran viirin Pekka sai asenneltua sermiin kiinni maameriksi näppärästi, hänellä kun on kokemusta näiden kinkereiden kiertämisestä. Sukuseurojen esittelyjärjestys oli

sovittu suunnittelupalavereissa. Minä olin etukäteen hieman huolissani aikatauluista. Tämmöisissä tilaisuuksissa ne helposti venyvät kun puheenjohtajat pääsevät seurojaan ja samalla itseäänkin kehuaan. Mutta aika hyvin pysyttiin aikataulussa. Seurojen esittelymateriaalitkin olivat hieman toisistaan poikkeavia vaikka seurojen ydintoiminnat ovat melko lailla samanlaisia. Esittäjät tietysti tuovat oman persoonallisen panoksensa.

Olli Liikasen perinteistä sukututkimusta käsittelevä tietoisuus, oli ehkä kokeneille tutkijoille tuttua. Mutta jos oli vasta aloittamassa sukunsa salojen selvittämistä, pääsi esityksen avulla jo varmaan mukavasti alkuun. Ari Kolehmainen esitys koski Kangasniemen sukujen isälinjojen vaiheita ja keskinäisiä yhteyksiä. Hän koetti selvittää onko Kangasniemen sukujen asutushistoriallisessa taustalla jotain yhteistä? Mistä päin Kangasniemeä on asutettu ja onko seudulla löydettävissä asutushistoriallisia sukujen ryppäitä. Minua alkaa aina jotenkin uuvuttaa, kun aletaan puhua DNA:sta ja geneettisestä sukututkimuksesta. Asiaan perehtymättömän korvissa kieli kuulostaa vieraalta. Jotkut olivat sitä mieltä, että Kolehmainen tekee melko reippaita yleistyksiä ja johtopäätöksiä. En tiedä. Ari on tehnyt sukututkimuksesta itselleen ammatin ja työskentelee yrityksensä Menneen jäljet kautta. Kokemusta ja asiantuntemusta tulee varmaan ajan myötä lisää. DNA tutkimustulosten asiantuntevia tulkitsojia taitaa olla Suomen sukututkijoissa vielä aika vähän.

Hautausmaakerroksella seisoskelin Kangasniemen vanhan kirkon paikalla kertoilemassa Antti Lukkarisesta ja hänen kahdesta vaimostaan ja neljästätoista lapsestaan. Lähteenä selostuksiini olin käyttänyt Keskisen Suomen Lukkariset kirjaa ja hakenut vähän historian lisätietoja Wikipediasta. Pekka kertoi toisella haudalla sukututkija Tauno Luk-

karisesta. Kierrokselle lähtijöitä oli yllättävän paljon. Se saatiin kuitenkin viedyksi läpi suunnitelmien mukaisesti. Vanhan kirkon paikalta katsellen kierroksen alkupäässä näytti olevan jotain sekaannusta ja hässäkkää, mutta kaikki ryhmät taisivat lopulta löytää oikeat kohteet. Sää oli syksyisen kirkas ja tuulinen. Kierroksen päätyttyä minulla oli jo kiire päästä lämpimiin sisätiloihin.

Tapahtuman jälkeen pidettiin vielä palautepalaveri. Oltiin järjestelyihin ja tapahtumaan kokolailla tyytyväisiä ja pohdittiin jatkoakin. Yksi mahdollinen jatkohanke voisi olla yhteinen retki metsäsuomalaisalueelle. Siellä olisi mahdollisesti kaksi keskeistä kohdetta. Toinen on Ruotsin Lekk-

netissa sijaitseva opastuskeskus, kirjasto ja museo. Toinen Norjan Kongsvingerissa sijaitseva uusi museo. Tämä on kaikki vasta ajatuksen asteella ja mahdollisesti toteutuksessa ehkä vasta parin vuoden kuluttua.

Meidän seuramme lähitulevaisuudessa pitääkin alkaa suunnata ajatuksia tulevaan kesään. 2023 on tulossa suukokous ja mahdollisesti uusi suukirjakin jos nyt edetään suunnitelmien mukaan. Toivotaan, että itänaapuri saa vähitellen tarpeekseen sotiimisesta eikä saada niskaamme uusia epidemioita. Koetetaan uskoa, että sitä tunnelin päässä näkyvää valoa ei energiapulnan takia jouduta sammuttamaan.

Sihteerin vinkkelistä

TEKSTI: PEKKA LUKKARINEN

Kuvittelimme, että kokoonnuttaisiin pitämään sukuseuran hallituksen kokousta ihan nokakkain nyt syksyllä. Tuollainen kokoushan on pidetty viimeksi ennen korona-aikaa. Asiat on käsitelty puhelinkokouksilla ja niin teemme vielä tänäkin syksynä. Isoja päätettäviä asioita ovat vuoden 2023 suukokoukseen liittyvät järjestelyt ja kokouksessa haaveissa oleva Nurmeksen Kuohatin ja Karhunjään sukukirjan julkistus. Tietojen päivittäminen ja julkaisulupien saaminen ovat olleet kuitenkin monien osalta hidasta. Suhtautuminen suukirjaan on kyllä ollut myönteistä, mutta oma palaute sähköposteihini on monelta jäänyt vielä tekemättä kesän aikana.

Pyrkimykseni on mennä kuitenkin eteenpäin kirjan tietojen hankkimisessa, siten että oma pääni pysyy kasassa. Toisin sanoen avoimia asioita olisi kohtuullinen määrä käsitellyssä ja kun ne saan valmiiksi,

hyppään sitten seuraaviin henkilöihin. Kesä on tietenkin kiireistä aikaa kaikilla, mutta toivotaan, että tämä syksy rupeaa antamaan paremmin satoa.

Kuohatin sukuhaaran esi-isän etsiminen vei yllättävän paljon aikaani. Olli Martinpoika Lukkariisen muuttaminen Pohjanmaalle vuonna 1732 löytyi tuhruiselta Kuopion maaseurakunnan kirkonkirjan sivulta. Läntinen sukunimien käsittely joko talonnimien mukaan tai sitten esiintyminen pelkällä patronyymillä lisäsi harmaita hiuksia jo valmiiksi harmaantuneeseen kuontalooni. Löydöksistäni tein ihan oman jutun toisaalle tähän Lukasu-lehteen. Siinä oli sen verran paljon ihmeellisiä asioita ja aukkoja tiedoissa, ettei haittaa, vaikka joku muikin vielä tutkisi niitä. Lukkaristen isommista sukuhaaroista olisi vielä tutkittavana Pyhäjärven Lukkariset. He ovat kokonaan tuolla läntisen sukunimikäytännön alueella. Kes-

kisen Suomen Lukkariset liiappasivat jo sitä Saarijärven alahaaran osalta ja tämä Kuohatin haaran käväisy muutaman vuosikymmenen ajan Pohjanmaalla vahvasti käsitystäni siitä, että Pyhäjärven Lukkaristen tutkimiseen tarvitaan ammattiapua tai ainakin henkilö, joka on perehtynyt noihin Länsi-Suomen sukuihin syvällisemmin.

Kävin elokuussa Lassi Lukkarisen kanssa kuvaamassa Lukkaris-sukuun kuuluvia hautoja Valtimon hautausmaalla. Mietimme tuolla reissulla tulevaa sukukokouspaikkaa Nurmeksens seudulta. Valtimon Karhunpäästä löytyi varteenotettava kohde. **Laitalan Lomat** sijaitsee Karhunpään kylällä (Laitalantie 85, 75710 Karhunpää) keskellä aluetta, josta olemme sukukirjaa julkaisemassa.

Kangasniemellä järjestetyille sukututkimuspäiville matkasin 25.9.2022 suurin toivein sukukirja lastin kanssa. Osallistujia kun tilaisuuteen oli ennakkoon ilmoitautunut toista sataa. Autoni oli kuitenkin tulomatalla yhtä painava kuin mennessä,

sillä sain tuliaisina entiseltä työkaveriltani sangollisen luumuja. Sukukirjoja meni kauaksi vain muutamia. Sukututkimuspäivillä olivat osastot lisäksi Tissarien, Marttisten, Liikasten, Liukkosten, Laitisten sukuseuroilla ja Hokkasten tutkijan osasto. Hokkasilla ei ole vielä sukuseuraa. Tällaisen yhteisen sukutapahtuman pontimenahan oli sukuseurojen jäsenistön ikääntyminen ja toiminnan kuihtuminen useimmissa seuroissa. Olemme tulevassa sukukokouksessa 2023 tuon tosiasian edessä, sillä hallituksemme keski-ikä on yli 70-vuotta. Nuorta voimaa tarvittaisiin meidänkin sukuseuraan ja potentiaalisia ehdokkaita kannattaa lähteä miettimään jo etukäteen.

Sotkamon Lukkarit pitävät jälleen keran Kaarina Lukkarin johdolla liki vuosittaiseksi tulleen tapaamisensa Sotkamossa. Osallistujia oli reilut 50 henkeä ja olivat olleet hyvinkin tyytyväisiä onnistuneeseen suunnitteluun ja toteutukseen. Ohjelmassa oli mm. Aila Flöjtin monologi-esitys ”Vendela Wegelius”.

Lukkaristen taival Kuopion Koivumäeltä Nurmeksens Kuohattiin

TEKSTI: PEKKA LUKKARINEN

Tie olikin paljon kivisempi, kuin oletin. Pohjanmaalle muutto toi siihen niin yllättäviä käännteitä, että laitan tähän Lukasuun kirkonkirjojen sivuilta muutamia otoksia muidenkin nähtäville ja tutkailtavaksi. Tämä juttu on menossa Nurmeksens sukukirjaan, joten nyt ehtii vielä muutella asioita, jos korjattavaa löytyy.

Ehkäpä nälkä ajoi Olli Lukkarisen perheen liikkeelle 1732 Kuopion Koivumäestä,

sillä hänen isänsä Martti Lukkarisen kuolinsyyksi on mainittu nälkään kuoleminen samana vuonna.

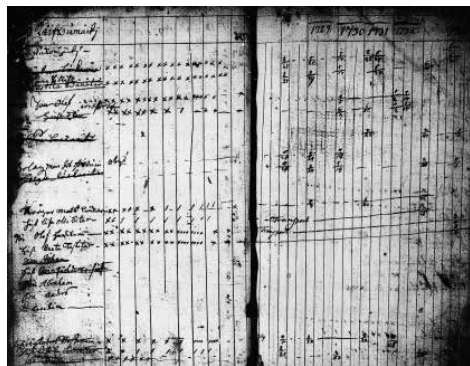
Länsi-Suomessa esiintyvä käytäntö ihmisten käsittelystä talon nimen mukaan tai sitten pelkällä patronyyymi nimellä, joskus pelkällä etunimellä, on sukututkijoiden kannalta yllättävän hankalaa. Virhemahdollisuus moninkertaistuu, kun alkuperäisen sukunimen mukaan ihminen ei löydykään. **Olli Martinpoika**

Lukkarinen ehdittiin kirjata ainakin seuraaville nimillä: **Ol. Märtensson**, pelkkä **Olof** Muhoksen kirkonkirjan Tikkanen-sivulla, kun hänen poikansa Olof meni sinne **Tikkannen-nimellä** naimisiin. **Kärppä-nimellä**, kun perhe muutti Muhokselta Ouluun ja viimein takaisin alkuperäiselle **Lukkarinen-nimelle** kun muuttivat Oulujoen seurakuntaan. Ehtikö hän olla vielä jollain muulla nimellä, kun vuosille 1732-1743 hänestä ei löydy Pohjanmaalta tietoja Lukkarinen-nimellä, eikä noilla muillakaan yllä olevilla nimillä?

Lähtö Koivumäeltä

Alla merkittävin kirkonkirjan sivu koko Nurmeksens Kuohatin haaran ja Matti Lukkarisen s. 1701 haaran osalta, jonka asiantuntijat ovat tulkanneet seuraavasti:

Käifwumäckj Pukomäcki <Märten? Luckarinen, Anna Pitkätär, Lastica Wänätär, son Olof & Elin, Eva?, bolag man Joh. Hilduin & Helga Luckaritar, swåger Mats Luckarin & Lisa Ollikatar, __ Olof Hardikain & Beata Taskitar, son Johan & Carin Pålstr? Toifwatar, son Abraham, son Anders, dr Cicilia, inhyses Anders Staffanain? & __ Luckaritar, __>

Kuopio RK 1727-1736 Koivumäki Pääkönmäki kuva 27 sivu 129 (digi).

Hieman suomennosta noihin rippikirjan sivun koukeroihin.

Kuopion Koivumäen Pääkönmäellä asuivat Kuopion maaseurakunnan ensimmäisen rippikirjan ajanjaksolta 1727–1736 mukaisesti **Martti Ollinpoika Lukkarinen ja ensimmäinen puolisonsa Lastica Väänänen**. Martin toisena puolisona oli Anna Pitkänen. Martilla ja Lasticalla on poika Olli Lukkarinen ja hänen puolisonaan Elin Pitkänen. Rippikirjaan on merkitty heidän muuttaneen ”Österbotiin” ja tuo merkintä tarkoittaa muuttoa **Pohjanmaalle**. Elin Pitkänen oli kotoisin Kuopion (=Nilsian) Sänkimäestä ja sieltä olevista kirkonkirjoista on tulkattavissa vielä selvemmin, että myös hänen vanhempansa Martti Pitkänen ja Margareta Räisänen muuttivat samana vuonna 1732 Pohjanmaalle. Martin ja Lastican kanssa samalla rippikirjan sivulla on yhtiömies Juho Hiltunen ja puolisonsa Helka Lukkarinen ja heidän alapuolella olevalla rivillä on lanko Matti Lukkarinen ja puolisonsa Liisa Ollikainen. Tämä **Matti Lukkarinen s. 1701 on Pohjois-Savon Lukkariset sukukirjassa olevan toisen sukuhaaran esi-isä**.

Selvitettävänä on tuo Matti Lukkarisen ja Martti Lukkarisen sukulaisuus, koska ovat samalla rippikirjasivulla. Ovatko jopa veljeksiä? DNA-analysointi Kuohatin sukuhaaran ja Matti Lukkarisen sukuhaaran väliltä valaisee asiaa. DNA-näytteethän meillä on jo sukuseuralla olemassa, kunhan vaan saamme niihin asiantuntijan tulkinnan.

Kirkonkirjoja edeltävältä ajalta saamme tukea Kuopion maa- ja henkikirjoista vuosilta 1635–1722. Koivumäellä on tosiaan tuolloin asunut Martti Ollinpoika Lukkarinen. Martin vanhemmiksi on henki- ja maakirjojen perusteella pääteltävissä **Olli Lukkarinen ja Kaisa Ruotsalainen**, heille nimittäin syntyy Hiski-tietojen perusteella Judith-niminen tytär 15.6.1692 Koivumäen Pääkönmäellä.

Olli Lukkarisen perheen tiedoissa 1732–1743 on aukko

Ollin perheen Pohjanmaalle muutosta ei löydy tietoja 1732 -1747 ajalta. Hiski-tiedoista löytyy kuitenkin renki Olof Mårtenssonille (Olli Martinpojalle) syntyneen viisi lasta 4.2.1744–6.9.1751 välillä Oulussa. Nämä ”sukunimettömät” lapset tulkitseen Lukkarisiksi, koska Olli Martinpoika Lukkariselle ja Elin Martintyttäreille on syntynyt Matti-niminen poika, joka kuoli Muhoksella 19-vuotiaana. Hän oli siis syntynyt 27.2.1745 Oulussa. Neljä Matin sisarusta olivat tyttöjä ja he ovat todennäköisesti kuolleet lapsina, koska heitä ei ole mainittu Muhoksen rippikirjassa, josta löytyy Mattia koskeva tieto ja kuolema siellä 19-vuotiaana.

Oulun tmsrk:n kirkonkirjojen tiedoissa on paljon aukkoja, mm. lastenkorttien tiedot puuttuvat tuolta ajalta. Sukunimeä ei ole läheskään aina käytetty, tiedoissa voi olla vain etunimi lyhenne ja patronyymi-nimi. Olli Lukkarisen (Olof Olofsson) avioituttua Muhokselle 1761 hänen nimekseen merkitään rippikirjaan Ol. Tikkanen vaimon sukunimen mukaisesti. Näyttäisi siltä, että kun Ollin perhe muutti Muhokselta Ouluun, he löytyvät samalta rippikirjan sivulta Ollin vanhimman veljen Juhon kanssa. Paikka on Oulun Kärppälä ja Juhon sukunimi on siellä Kärppä ja näin myös Ollille on laitettu Kärppä sukunimeksi siihen saakka, kunnes sekä Juho että Olli muuttivat Oulusta Oulujoelle. Siellä heidät on merkitty taas Lukkarisiksi.

Kuinka tähän on sitten päädytty? Oulun tuomiokirkkoseurakunnassa on ollut käytössä rippikirjojen lisäksi kinkerikirjat, joita en ole aikaisemmin nähnyt muissa seurakunnissa. Ja luettuani ne, niistä alkoi varmistua, että Olli Martinpoika ja puolisonsa Elin ovatkin Savosta Pohjanmaalle muuttanut Lukkarisen perhe.

Kinkeri kuulustelukirjasta 1730–1740 en löytynyt ainakaan vielä Lukkarinen tai Mårtensson viittauksia! Mutta varsinaisessa Kinkerikirjassa 1729–1751 sivulta 339 löytyi Ol. Martensson (ilman sukunimeä) puoliso Elsa ja heidän vanhimmat lapsensa, pojat Johan, Olof ja Jakob. Kinkerikirjassa 1759-1785 sivulla 149 näkyy alla oleva perhe ja täällä on nyt lisätty Ollille sukunimi Lukkarinen! Oulun syntyneiden luettelosta on etsitty lapsia 1732-1740 vuosilta, Johan, Olof ja Jacob nimiä ei sieltä löytynyt, vaikka kastetun nimi on helppo löytää, kun se on oikeassa laidassa omassa sarakkeessaan. Tämä viittaa siihen, että nämä vanhemmat lapset ovat syntyneet muualla kuin Oulussa.

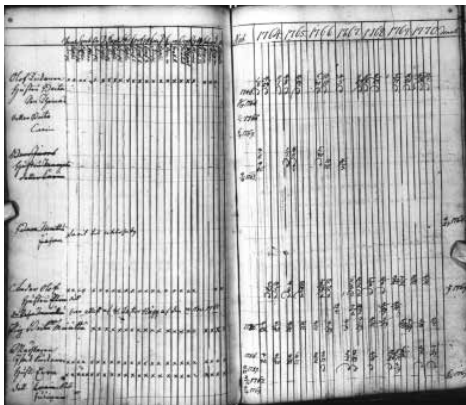
	1732	1733	1734	1735	1736	1737	1738	1739	1740	1741	1742	1743	1744	1745	1746	1747	1748	1749	1750	1751
Olli Martinpoika Lukkarinen																				
Elsa																				
Johan																				
Olof																				
Jacob																				

Olli Martinpoika Lukkarinen Oulun msrk:n Kinkerikirjassa 1759–1785 sivulla 149 (sshy).

Oulun msrk rippikirjasta 1742–1754 sivuilta 288 ja 128 alkavat rippikirjamerkinnot vuodesta 1747 Olof Mårtenssonille ja puoliso Elinille. Rippikirjasta 1755–1759 ei heitä löydy, mutta taas 1760–1765 sivulla 328 on sotilas Olof Lukkarinen puoliso Elin ja heille rippikirja-merkinnät vuosille 1760–1763. Näyttäisi, että tällä rippikirjan jaksolla Olof Mårtenssonista on tullut taas Lukkarinen, koska en löytänyt selaamalla enää Olof Mårtenssonia ko. rippikirjasta. Sotilaita

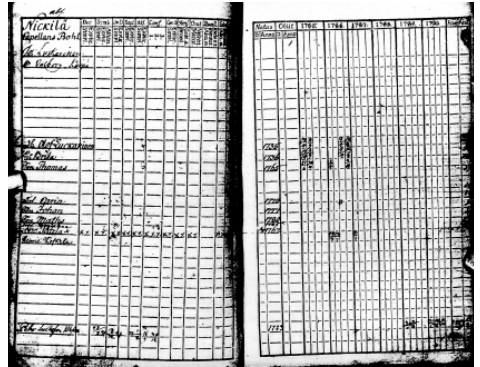
näyttää tuohon aikaan värvätyn Oulun seudulle muualtakin kuin omalta alueelta, sillä muitakin vanhoja sotilaita on rippikirjan Sotilaat-osiossa, 1700-luvun alussa syntyneitä ja tulleet muualta. Epävarmuutta tietoihin tuo vielä se, että Olli Lukkariselle ei ole merkitty syntymäaikaa täällä Oulun kirjoissa missään vaiheessa.

Olli Martinpojan suku jatkuu, kun hänen poikansa Olli Lukkarinen s. 1735 avioituu Muhoksella Brita Antintytär Tikkasen kanssa 20.2.1761 ja hän käyttää vaimonsa sukunimeä Tikkanen Muhoksella ollessaan. Muhoksella syntyneet lapset kastetaan myös Tikkanen-sukunimelle. Muhoksen rippikirjan 1757–1771 kuvista 108, 171, 247 (digi) voi päätellä, että Ollin vanhemmat Olli s.n. 1705 ja Elin (Elsa) muuttivat Oulusta Muhokselle 1763. Kuvassa 247 näkyy perhekonaisuus osittain tarkoilla syntymäajoilla. Ollin äiti Elin (Pitkänen) kuolee Muhoksella 1769. Pojan Ollin perhe muutti rippikirjamerkinnoista päätellen 1770 loppuvuodesta Ouluun. Muhoksella ollessaan tämä Olli Martinpoika Lukkarisen perhe on siis merkitty Tikkanen-sukunimellä, kuten alla olevasta rippikirjan sivusta näkyy.

Muhoksen rippikirjan 1757–1771 kuva 247 (digi).

Oulun rippikirjoista löytyi edelliset jaksot Oulujoen seurakunnasta. Olli Lukkarinen on siellä Olli Kärppä nimellä, mutta seuraavassa rippikirjassa selvästi taas Olli Lukkarinen. Oulun Rippikirjassa 1778–1784 sivulta 35 sivulle 46 siirrossa nimi muutetaan Olov Lukkariseksi Oulujoen rippikirjan Nikkilä 19 lehdelle.

Oulujoen RK 1785–1792 kuva 57 (sshy)

Sukututkimukseen vahvasti perehtynyt Veikko Perttunen on tutkinut myös tätä Olli Lukkarisen s. 1735 perhettä ja hänenkin mielestäänkin Muhoksella esiintynyt Olli Tikkasen perhe on sama, joka päätyi Oulujoen Nikkilä 19:lle ja sieltä 1787 Nurmeksen Kuohattiin. Mausteena vielä Lieksan Lukkarisilla on kulkenut perimätietona Lukkaristen tulleen Nurmekseen Vaasan seudulta. Lieksan Lukkariset ovat lähtöisin Kuohatista eli samaa sukuhaaraa kuin Olli Lukkarinen. En ole löytänyt vahvistusta tuolle perimätiedolle.

Kuopion maa- ja henkikirjojen Lukkariset 1600-luvulla

Tämä teksti on jo julkaistu suurelta osin Joensuun Seudun Lukkariset sukukirjassa (2020). Tuota sukukirjaa seuramme jäsenistömme on hankkinut erittäin vähän ja niin

katsoin, että tämä osittain uudella tiedolla varustettu teksti on syytä laittaa Lukasu-jäsenlehtemme.

Onneksi noita koukeroisia tekstejä on tulkittu selvälle Suomen kielelle, sillä tavalla kuin ne on siihen aikaan kirjoitettu. Kuvassa on Kuopion puolen Lukkariset. Iisalmen maa- ja henkikirjoista on omat sivunsa, joita ei ole tässä mukana. Nuo Iisalmen puolen Lukkariset asuivat Lukkarilassa, alle kymmenen kilometrin päässä Koivumäestä. Seuraava tulkkaus on Väinö Holopaisen tekemä.

Savon henkikirjat: Kuopion pitäjä					
Nimihaku					
Haku					
Sukunimi: lukkarinen					
Linkki Sivu vie puhtaaksikirjoitetulle sivulle, jossa on myös linkki skannattuun kuvaan.					
Vuosi	Henkilö	Paikka	Sukunimi	Kylä	Sivu
1635	Jöns Lukkarinen	Hamula	Lukkarinen	Hamula	44
	Olof Kluckarinen	Syffväri byy	Lukkarinen	Syväriälä	44
1645	Olof Kluckarinen	Syffväri	Lukkarinen	Syväriälä	84B
	Olof Lukkarin	Syffväri	Lukkarinen	Syväriälä	87B
1660	Hendrich Lukkarinen	Kasurilaby	Lukkarinen	Kasurila	840B
	Jöns Lukkarinen	Kareslax	Lukkarinen	Kaaraslahti	840B
1672	Hend. Lukkarin	Kareslaxby	Lukkarinen	Kaaraslahti	580A
	Olof Lukkarin	Syfvänby	Lukkarinen	Syväriälä	580B
	And. Lukkarin	Syfvänby	Lukkarinen	Syväriälä	581A
1679	Hendrich Lukkarinen	Pölläby	Lukkarinen	Pöjlä	407
	bror Anders Lukkarinen	Pölläby	Lukkarinen		
	bror Oluff Lukkarinen	Pölläby	Lukkarinen		
	Hemming Lukkarin	Syfvänby	Lukkarinen	Syväriälä	409
1693	Hind: Hinders. Lukkarin	medh hustru Käifwumäkij	Lukkarinen	Koivumäki	2087
	Son Hendrich Lukkarin	mh Käifwumäkij	Lukkarinen		
	Olof Lukkarin	mh Käifwumäkij	Lukkarinen		
	Dotter Anna	Käifwumäkij	Lukkarinen		
1703	Hind: Lukkarin	mh Kiofwomekij	Lukkarinen	Koivumäki	3684
	Olof Lukkarin	mh Kiofwomekij	Lukkarinen		
	S:n Märthen Lukkarin	mh Kiofwomekij	Lukkarinen		
	dotter Anna Lukkarin	mh Kiofwomekij	Lukkarinen		
	Henning Lukkarin	mh Keuriteiby	Lukkarinen	Keuritty	3685
	S:n Henning Lukkarin	mh Keuriteiby	Lukkarinen		
1708	Hindrich Lukkarin	mh Koifwomäkij	Lukkarinen	Koivumäki	3359
	Olof Lukkarin	mh Koifwomäkij	Lukkarinen		
	S. Märthen Lukkarin	mh Koifwomäkij	Lukkarinen		
	d:r Anna Lukkarin	mh Koifwomäkij	Lukkarinen		
	Hemming Lukkarin	mh Keuritinby	Lukkarinen	Keuritty	3361
1711	Hindrich Lukkarin	mh Käifwumekij	Lukkarinen	Koivumäki	2237
	Oloff Lukkarin	hustru Käifwumekij	Lukkarinen		
	Sonn Märten Lukkarin	hustru Käifwumekij	Lukkarinen		

Löytyi 31 nimeä.

Nimihaku-Lukkarinen Savon henkikirjoista Kuopion pitäjästä

Jöns Heikinpoika Lukkarinen Kuopion maakirjoissa 1644 ja 1650 Syväriälässä (nykyistä Nilsiiä) ja Jöns Lukkarinen perheen 5 henkikirjoitettua jäsentä Kuopion henkikirjassa Hamulassa (nykyisin Siilinjärveä) 1635

ja Jöns Lukkarinen yksin Kaaraslahdesa (Nilsiiä)1660. Kylännimenä Kaaraslahti on hävinnyt Suomen kartalta, mutta löytyy karttamerkintänä Juuresveden pohjoisena pitkulaisena lahtena Nilsiiän Pajulahdesa Ranta-Sänkimäentien varrella. Jöns-etunimi on supistettu muoto Johanneksesta. Jöns nimeä esiintyy hyvin vanhoissa asiakirjoissa. Lukkaristen osalta Jöns-nimi maininnat ovat tapahtuneet 1660-luvulla tai sitä ennen.

Kun tarkastellaan 1672 jälkeistä aikaa Kuopion maa- ja henkikirjojen osalta, Lukkarisia on Koivumäessä ja Syväriälässä sekä Iisalmen maa- ja henkikirjoissa Lukkarilassa. Välimatkaa kylien välillä on vain noin 10-20 kilometriä ja lopulta nuo kaikki kolme kylää kuuluvat Nilsiiän pitäjään. Näistä syntyy Pohjois-Savon Lukkaristen kaksi geneettisesti eri haaraa – Hemming Lukkarisen (s. 1565) haara Lukkarilaan ja Matti Lukkarisen (s. 1701) haara Koivumäkeen. Näistä sukahaaroista on julkaistu sukuseuramme 2. sukukirja Pohjois-Savon Lukkariset (2015). Nyt tähän on sitten liittymässä Kuohatin Lukkariset.

Kuopion maa- ja henkikirjoista häviävät Olli Lukkarinen Syväriälästä 1650-luvun jälkeen, joka on kysymysmerkillä mainittu muuttaneen Venäjälle ja Jöns (Juho) Lukkarinen maininnat loppuvat 1660-luvun jälkeen. Heikki Lukkarinen merkitty Kasurilassa ja Pöjlällä vuosina maakirjassa 1672 ja henkikirjassa 1679. Pöjlä on Siilinjärven pohjoisosan kylä Nilsiiän rajalla ja Kasurilan kylä, joka on tuohon aikaan ollut paljon suurempi kylä kuin nykyisin Kasurilan hiihtokeskusten ympäristö. Pohjoispuolella oleva Kolmiosopen kylä on erotettu Kasurilasta omaksi kyläkseen ja se on aivan Pöjlän kyljessä kiinni. Käytännössä vaikka vanhoissa Kuopion maa- ja henkikirjoissa mainitaan useita kyliä Kasurila, Hamula, Pöjlä, Koivumäki Kaaraslahti eivät ne ole olleet kaukana toisistaan.

Edellä olevia mainintoja Pohjois-Savon

Lukkarisista voi peilata professori Veijo Saloheimon tutkimuksiin, sillä hän on käynyt asutushistoriaa läpi talo talolta. Hän on tehnyt kaksi tärkeää tiivistelmää tutkimuksemme kannalta.

Ensimmäinen on ”Pohjois-Karjalan luterilaiset vuoteen 1651”

Siinä on mainittu vain kaksi Lukkarista: Juhon Lukkarinen Säyneinen Siikajärvi 1643–1651 / 9662 ja Paavo Hannunpoika Lukkarinen Säyneinen Siikajärvi 1631–1651 Rantasalmi 1630 / rr 609d-e, 6125a.

Paavo Hannunpoika on siis muuttanut Rantasalmelta Säyneisen Siikajärvelle 1630 paikkeilla. Säyneinen ja Kaavi kuuluivat Suur-Liperiin, jopa niinkin pitkään kuin vuoteen 1875 ja sitä kautta Pohjois-Karjalaan.

Sukunimien esiintyminen Savon henkikirjoissa pitäjittäin 1694 taulukosta löytyy Lukkarisia, Kangasniemeltä 1, Juvalta 1, Kuopiosta 4, Iisalmi 7. (Savon historia s. 740 alkaen liite 69). Savoan kuului silloin mm. Mikkelin seutu, Sääminki, Puumala, josta Lukkarisia olisi voinut periaatteessa nousta suoraan Joensuun seudulle. He olisivat jo tulleetkin sieltä ennen tätä laskentaa. Olemme ottaneet DNA-näytteen rantasalmelaiselta Lukkariselta, mutta sillä ei ole yhteneväisyyttä Paiholan ja Kiihtelysvaaran näytteen antajien kanssa. Suurin kertymä Lukkarisia oli siis Ylä-Savossa ja tuo Iisalmen esiintyminen noin vahvana selittyy, sillä että sen ne alueet, joissa Lukkarisia esiintyy Kuopion maa- ja henkikirjoissa, kuuluivat Iisalmeen tuon laskennan aikaan.

Sukuhaarat ovat syntyneet Joensuun seudulle jo 1600-luvun puolella syntyneistä henkilöistä ja siksi DNA-tutkimuksemme antavat Paiholan ja Kiihtelysvaaran haarojen näytteen antajille yhteisen esi-isän satojen vuosien päähän. Selkien kylällä on myös yh-

tä vanhaa Lukkaris-asutusta. Paiholaan Lauri Lukkarinen tuli sieltä. Hänet on mainittu Selkien kylällä 1682 ja sitten Paiholassa 1692.

Matti Lukkarisen s. 1701 sukuhaaran näytettä on verrattu Joensuun Seudun Lukkarisiin, jonka perusteella heille olisi löydettävissä kaukainen yhteinen isälinja. Mielenkiintoista on verrata vielä Kuohatin sukuhaaraa Joensuun seutuun, antaako se saman tuloksen. Matin-haaralle ja Kuohatin haaralle on löydetty 1700 paikkeilta yhteisiä sukulaisia. Tässä vaiheessa sanottava kuitenkin vielä oletettavasti, ennen kuin analysointi on heidän näytteille tehty.

Matti Lukkarisen hauta Vantaan Honkannummi.

Kalevi, Hilja ja Mirja Lukkarisen hauta Iisalmissa, taustalla Iisalmen vanha kirkko.

Hieman muistelua Kainuun asutuksen alkuajoista ja esi-isistämme Sotkamon pitäjän 375-juhlavuoden muistoksi

KOONNUT: KAARINA LUKKARI 2022

Historialla kun on pahataipumus toistaa itseään, sillä taas on päädytty moninkertaisen Kainuun ja Suomenkin asutuksen tuhoajan uhkailemaksi – kun ”kasakoille” ei riitä hallitsemansa maa-alueet tänäkään päivänä. – Voi vain miettiä siirtyykö yksilön ja koko kansakunnan ”luontainen pahuus” jo perimässä sukupolvelta toiselle? Miten paljon onkaan jouduttu uhraamaan elämää tuon verivihollisen toimesta.

Pähkinäsaaren rajakirjan mukaan vuodelta 1323 Venäjän valtaapiiriin oli kuulunut melkoinen osa Pohjanlahden rannikko Pyhäjoelta Kemijoelle saakka. Alueista silti kiisteltiin Ruotsin ja Moskovan välillä ja niinpä tuosta epäselvästä omistusoikeudesta johtuen käytiin monet ryöstöretket ja rappasodat, joiden kulkureitteinä toimi sopivasti Oulujärven vesistö idästä länteen.

1500-luvulla Pohjanlahden rantamaita ja Oulujärven tienoita määriteltiin kuuluviksi milloin Ruotsin ja milloin Venäjän alueiksi. Pohjalaisten mielestä ne olivat Limingan lappia, Vienan puoleisten mielestä Karjalan takamaita. Toistuvista taisteluista johtuen ei pysyvää asutusta saatu aikaan ja maat jäivät vielä lähinnä lappalaisten asuinpaikoiksi. Yrittelijöitä kävi molemmista suunnista ja vielä hämäläisten ja savolaistenkin mailta. Vuonna 1552 saapui kuninkaan käskystä toistasataa perhettä lähinnä Etelä-Savosta ja Hämeestä Oulujärven seutuville, ei juurikaan Sotkamoon. Sotkamosta tunnettiin tuollon

lähinnä vain Jormasjärvi, Saidanlax ja Tipasatsejoensivu uudisasukkaiden nautinta-alueina.

Muutaman vuoden kuluttua Manamasaloon, keskelle Oulujärveä, oli pystytetty jo pieni kirkko. Rapparit häiritsivät kuitenkin asutusta tuon tuosta ja niinpä kauan ei tuo kirkkokaan saanut lohduttaa uudisasukkaita vaan se poltettiin jo 1580 papinkin saadessa kai surmansa. Tuhoon johti silloin Ruotsin ja Venäjän käymä 25-vuotinen sota valtapoliittisten erimielisyyksien vuoksi. Koko asutus katsottiin tuhotuksi vuonna 1585 ja alueen jäänteet yhdistettiin Limingan papiston hoitoon. – Väli rauha oli saatu vuoden 1583 elokuussa ja seuraavana vuonna kuitenkin oli jo verotettu 69 talonpoikaa ja kolme huonemiestä. Osa asukkaita oli siis onnistunut pakenemaan piilopirtteihin. Sotiahan käytiin 1500-luvun loppupuolella jokapuolella lähes koko ajan.

Saavutetussa **Täyssinän rauhassa vuonna 1595** Venäjä taas myönsi oikeudet Ruotsille Oulujärven seutuihin ja uusia asutusaikaa pääsi alkamaan levittäytyen koko Kainuun alueelle aina Lammasjärveä ja Vuokkijärveä myöten. Uusi kirkko rakennettiin keskemmälle uutta asutusta eli Paltaniemelle Paltamon pitäjään. Stolbovan rauhassa 1617 myös Pielisen seudut liitettiin Ruotsin valtakuntaan ja siten Venäjän raja siirtyi jo kauemmaksi ja laajan seurakunnan jakoa alettiin puuhata.

Paltamon seurakunta jaettiin vuonna 1647 Paltamoksi ja Sotkamoksi eli

375-vuotta sitten. Sotkamoon kuului Kuhmonniemen lisäksi Lahnasjärven ja Raudanveden kylät rajan ulottuessa Rasinmäeltä, nykyisen Savon radan varrelta, Argangelin ja Aunuksen kuvernementtiin saakka. – Kuhmosta tuli itsenäinen seurakunta vasta 1772 aikoihin.

Meidän suvun tiedetty saaga alkoi Isokyröstä Iijoelle siirtyneestä papista, Jacobus Olavista eli Jaakko Olavinpojasta (1550-1615). Siirto tapahtui juuri rappasotien aikaan n.1580. Koko papinperhe joutuikin kohta vieraalaisten rappareiden vangitsemaksi, mutta ilmeisesti heidät katsottiin sen verran hyödyllisiksi vangeiksi, ettei heitä surmattu vaan lähdettiin kuljettamaan Venäjää kohti. Iin vanhoista papeista kootussa teoksesta löytyy pari tarinaa Jaakon elämästä, jotka on ylösmerkitty niiden mielenkiinnon vuoksi ja joista toisesta voi päätellä hieman juurta Mansuetuksenkin taikuruuteen taipumisesta aikansa yhteiskunnassa.

”Jacobus Olai Fellman, oli aiemmin kapalaisena Iissakyrössä, Iijoen kirkkoherra 1581, allekirjoitti Upsalan dekreetin. Hänestä on merkitty muistiin, että ryssät (vuotta ei ole merkitty muistiin) olivat vanginneet hänet ja hänen oli lunastettava itsensä sekä vaimonsa ja tämän kohdussa ollut lapsensa rahalla vapaaksi.

Pastori oli kuljetettu vangittuna 14 peninkulman päähän Iijoelta Pudasjärvelle paikkaan nimeltä Invisevät, jossa hänet oli päästetty vapaaksi ja pakotettu vannomaan vala, ettei hän kertoisi omilleen, että ryssiä oli lähelläkään. Mutta kun ryssät olivat juhlineet saalistaan mainitulla paikalla, olivat omat tappaneet heidät siihen paikkaan.” Suomenos: Veli Pekka Toropainen

Tosin saamme kiittää myös noita ”juh-

latuulella” olleita rapparivainajia olemassaolostamme tässä muodossa, sillä Jaakon perheen tarina olisi voinut päättyä jo ennen aikojaan.

”Muistiinpanot kertovat myös samasta Fellmanista, että kun hän oli lähtenyt eräänä syksynä lähellä kirkkoa olleen asumansa maatilan rannasta juuri syntyneille heikoille jällel-tuntemattomasta syystä. Hän oli pudonnut jäihin ja ollut jään alla yhdeksän vuorokautta. Sinne hän oli kuullut häntä etsimässä olleiden puheen, mutta hän ei ollut voinut liikkua. Hän oli vain vaivoin saanut ajettua hänen poskistaan lihaa syömään tulleet siiat luotaan.

Hänen kintaansa löydettiin vähän matkaa alavirtaan hänen olinpaikastaan olleesta avoimesta virrasta, josta virta kantaa edelleen nimeä Kintaskoski. Tästä oli päädytty ajatukseen, ettei pastori voinut olla kaukana siitä paikasta. Hänet löydettiin ja saatiin ylös. Hän eli ja saarnasi tämän jälkeen vielä monta vuotta.” Suomenos: Veli Pekka Toropainen

Vuoden 1610-13 maissa saapui tuon esiamme poika, Mansuetus Jacobi (1581-1651) Iistä Paltamon 1. kapalaiseksi menen pian takaisin Iin kirkkoherraksi 1615 jälkeen isänsä, Iin kirkkoherra Jacobus Olain kuoleman jälkeen. Kauan ei hän tällä kertaa viihtynyt Iissä vaan palasi takaisin Kainuun erämäiden paimeneksi 1619-20 paikkeilla. Mansuetuksella ei varmaankaan ollut vielä vaimoa Paltamon ensi reissulla, koska vanhimman Esaias -pojan tiedetään syntyneen vasta 1620. Ehkä puolisona oli jonkun papin tytär säädyn tavan mukaan. Elämä ja papintyö Paltamossa ei varmaankaan ollut suurta herkkua pitkien ja hankalien kulkuyhteyksien vuoksi ja niinpä viinan pane-tellaan saaneen yliotteen ja hänet erotettiin kirkkoherran virasta vuonna 1628. – Sotka-

mon kerrotaan saaneen oman saarnahuoneensa tai kirkkotuvan 1628–30-aikoihin ja Mansuetuksen sen saarnaajaksi. – Paltaniemen kirkkohon oli kärsinyt maanjäristyksestä tuolloin 1628 ja kenotti puolikuntoisena vielä kauan Mansuetuksen jälkeen aina 1660-luvulle saakka. Sotkamossa esi-isämme tiedetään toimineen ensin saarnaajana asuen Ylisotkamolla viljellen puolta Kärnä-lä-nimisestä talosta, jonka oli lunastanut kirkolle Venäjälle joutuneen Klemettisen vaimolta. Pastoriksi hän näyttää päässeensä vuonna 1638 ja kirkkoherraksi 1647. – Mainittakoon tässä sivuseikkana, että Mansuetuksen jälkeen kirkkoherraksi korotetun kappalaisen Mathias Laurentin tytär avioitui seuraavan Paltamon kirkkoherran Samuel Paldaniuksen kanssa ja heidän Brita-tyttärensä taas savolaisen Johan Ivarsson Argillanderin kanssa, joka oli Kajaanin vapaaherrakunnan läänitys-voutina ja vuodesta 1681 kruununvoutina. Asui perheineen Kuopion Savisaaren kartanossa, jota kutsuttiin myös Tuppuralansaareksi. Suku jatkui aikanaan minun savolaisen ukkini, Ivar Hakkaraisen, kautta takaisin Kainuuseen ja meidän perheeseemme äitini kautta.

Iijoen papeista kertovassa vanhassa koosteessa Mansuetusta kehutaan maininnalla ”erittäin kevytmielinen henkilö” latinaksi. Aikakirjoihin on myös painettu Mansuetuksen olleen suuri narri, taikuri ja juoppo. Pikku taiathan saattoivat auttaa miestä mäessä eikä mäen alla. Häntä ei lii-

emmin arvostettane Sotkamon seurakunnan hengellisissä piireissä hänen papillisista ansioistaan. – Jotain lienee jäänyt muistiin ainakin kirjallisissa piireissä kansanperinteen tallettajana ja Kajaanin linnan kuuluisan vangin, Johannes Messeniuksen, tiedetään käyttäneen Mansuetuksen kokoamia kirjallisia tietoja laatiessaan Scandia Illustrataa. Mansuetuksen kerrotaan asuneen viimeiset vuotensa Sotkamonkylässä olleen pienen saarnahuoneen vieressä vaimonsa ja kahden palvelijan kanssa kuullen 1651.

Sotkamo viettää tänä vuonna 375-vuotisjuhliiaan monenlaisilla kulttuuritapahtumilla, joten mekin voimme muistella oman esi-isämme, Mansuetus Jacobin, Sotkamon kirkkoherrautteen palauttamista vuonna 1647 noiden 375-vuotisjuhlien lomassa omissa pirteissämme. Hän oli meitä yhdistävän sukuketjumme ”juurikanto” isänsä Jaakon kanssa, olkoonpa ollut minäkäläinen taikuri ja juoppo tahansa muiden mielestä. Kainuun Opistolla kasvaa tammi-puu Jaakon ja Mansuetuksen suvun muistoksi. Puita istutettiin 22 kainuulaisen suvun muistoksi keväällä 2021, joista lähes kaikkita suvuista löytyy minun muita esivanhempiä pitkässä sukuketjussa. Esim. ”taikuri” Pyhännän Perttu (s.1678) eli Perttu Kempainen Ristijärven Mikkolasta ollen myös kaikkien Soidinvaaran ja Puron Lukkareiden esi-isiä tyttärenpojantytären, Elin Rusasen s.1762 puolisonaan Matti Matinpoika Lukkari s. 1761 Laatikkalassa, kautta.

Vanhoja tietoja Iijoen pitäjän papistosta ym.: alkuperäisestä tekstistä suomentanut Veli Pekka Toropainen ollen sukua myös Huotareiden kautta <https://astia.narc.fi/astiaUi/digiview.php?imageId=7398443&aytun=25...> <https://astia.narc.fi/astiaUi/digiview.php?imageId=7398438&aytun=25...> <https://astia.narc.fi/astiaUi/digiview.php?imageId=2638889&aytun=2141974.KA&j=127> Pohjois-Pohjanmaan voutikunnan maakirja ja tilikirja 1614-15

LUKKARIN LAKI VUODELTA 1619

(Lähde: Kaikuja Kajaanista nro 12 vuonna 1911)

VUONNA 1619 SÄÄTI KUNINGAS KUSTAA II ADOLF LUKKAREITA VARTEN LAIN, JOSTA ON MUUN MUASSA SEURAAVAT MÄÄRÄYKSET:

- §1. Lukkari seuratkoon pappia papistokokoukseen, jos sen laiminlyö, maksakoon papille 3 äyriä sakkoa.
- §2. Hän kantakoon myöskin piispan, provastin ja kirkkoherran kirjeet lähimmälle lukkarille, jos sen laiminlyö, maksakoon piispalle 3 äyriä sakkoa.
- §3. Hänen pitää myöskin kaikkina aikoina soittaa kelloa pyhän aterian kunniaksi, joka aamu ja ilta läpätä 3 äyriä sakon uhalla pitäjälle yksinään.
- §4. Hänen pitää myöskin ilmoittaa papille sairaskutsut edellisenä iltana, jos hän saa kutsun tietää, ja hänen pitää seurata jokaista kutsua kalkin ja kirjan kanssa, jos sen laiminlyö, maksakoon 3 äyriä sakkoa lain mukaan.
- §5. Lämmittäköön myöskin papin saunan ja kerran viikossa palwelkoon sekä wastat valmiina pitäköön.
- §6. Samoin teurastakoon hän papille, jos niin tarvitaan.
- §7. Jos lukkari ei voi aina laulaa vuoden kuluessa, tehköön sen edestä papille päivätyötä.
- §8. Niin myöskin pitää lukkarin kylvää papin siemenet ja korjata hänen wiljansa ajallaan, niin että se tulee hyvään säilöön, taikka ottaa toisen sijaansa; jos sen laiminlyö, maksakoon 3 äyriä sakkoa ja korvatkoon kaiken vahingon.
- §9. Lukkarin ja hänen waimonsa tulee kantaa kaljaa ja tynnyriolutta ja niillä pitää hänen saada wetokannunsa.
- §10. Lukkarin waimon pitää myöskin tehdä papin taikinan ja leipoa leivät, jos niin tarwitaan, ja saakoon siitä lämpiäiset.
- §11. Kun Lukkari kaiken tämän täyttää vuoden kuluessa, niinkuin määrätty on, silloin pitää papin antaa hänelle pari kenkiä ja hyviä willasukkia.

Sotkamon seurakunnan nykyinen kanttori, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi, jatkaa esi-isämme Johan Mansvetuksenpojan (s. 1625) aloittamaa klockare/lukkari- ammatinimikettä täällä Sotkamossa yli 300 vuoden jälkeen.

In Memoariam – Hilja Ilona Perttula o.s. Lukkarinen 1932–2021

KOONNUT: PEKKA LUKKARINEN

Hilja syntyi Kotalan Juhon ja Riikan perheeseen kahdeksantena lapsena 12.6.1932. Leikkikavereita oli omasta takaa, sillä hänellä oli vielä kaksi nuorempaa sisarusta Matti ja Anna-Liisa. Hän kävi keskikoulun Kiuruvedellä ja valmistui vuonna 1955 Vaasan sairaanhoitajakoulusta erikoistuen kirurgiseen sairaanhoitoon. Ensimmäinen työpaikka hänellä oli Sallan sairaalassa asti, jonne siihen aikaan houkuttimena oli lupaus aikaisemmasta eläkkeelle pääsystä. Tuo muutaman vuoden kestänyt Sallan aika laskettiin hänelle eduksi eläkkeelle jäädessään. Hän kävi vielä sai-

Hilja Ilona (oik.) siskonsa Anna-Liisan 80 v synttäreillä vuonna 2015.

raanhoitajaopiston Helsingissä 1958 jääden asumaan ja töihin Etelä-Suomeen. Muita työpaikkoja terveystisarena ehti olla Parikkalassa, Iitissä ja Jaalassa ennen kuin asetui naimisiin mentyään asumaan Kouvolaan toimien siellä terveydenhoitajana.

Hilja-tätimme osti Skoda Octavia merkisen auton, jolla hän pääsi liikkumaan paremmin. Työpaikat olivat kaukana kotiseudusta. Tätimme oli meille lapsille toivottu vieras kotiinsa Kotalaan. Kerrankin, kun hän tuli käymään, me pakkaannuttiin koko kersalauma hänen syliinsä keikutuoliin. Minä varmaan olin se viimeinen niitti, kun kiikku hujautti nurin. Mukkeliis-makkeliis vaan pyllähdettiin lattialle, eikä siinä sen kummempaa sattunut. Sallassa työssä ollessaan tätimme toi sieltä lakkaa. Tämän muisti kaksi vuotta vanhempi siskoni Elina. Syömämiehiä Kotalassa oli tuohon aikaan parisen kymmentä ja tuo erikoisherku teki nopeasti kauppansa.

Tädillemme tuli rintaan suvussamme vahvasti esiintyvä rasvapatti. Rinta poistettiin ensin ja sitten vasta tutkittiin, että sehän olikin täysin vaaraton perintökalleutemme eli lipooma. Jo esi-isällämme Aapo Lukkarisella on maininta rippikirjassa ”patti otsassa”. Hänen pojallaan, ukillamme Juholla, oli toisen käden ranteessa kaksi isoa rasvapattia. Minulle se kasvoi rintaan ja patti poistettiin leikkaamalla. Patteja on ollut Aapon jälkeläisillä lukuisia muitakin tapauksia ja patit ovat olleet eri puolella kehoa, kuten sille on ominaista. Tuo rasvapatti ominaisuus kulkee niin sitkeästi suvussamme, että

se kannattaa hetimiten tutkituttaa ennen kuin huolestuu syövästä.

Hilja Ilona oli varmaankin perinyt äidiltään Riikalta kiinnostuksen hengellisiin asioihin, jotka olivat tärkeä osa molempien vanhuuden päiviä. Hänellä oli täydellinen luotto raamatun sanomaan.

Viimeisinä vuosina kävin vaimoni kanssa tapaamassa tatiämme Kouvolassa. Hänellä oli vielä ajokortti ja kauppatietä hän hoiteli autollansa. Pitemmät ajomatkat eivät häntä enää kiinnostaneet viimeisinä vuosinaan. Tapasin tätini 5.10.2021 ja silloin puhuttiin jo tulevasta 90-vuotispäivistä seuraavan vuoden kesäkuussa. Mitään erikoisia sairauksia ei ollut siihen hänellä esteenä. Tätimme eli hyvin terveellistä elämää ja oli oikea netti-mummo. Hoiti asioitaan tietokoneellaan.

Sitten koitti jo seuraavan marraskuun alussa päivä, kun hänen sisarensa Anna-Liisa ja Rovaniemellä asuva ainut poikansa Risto eivät saaneet häneen yhteyttä puhelimella. Molemmilla heillä oli tapana soittaa ainakin viikoittain. Tätimme oli saanut yllättäin laaja-alaisen aivoverenvuodon ja tuupertunut lattialle. Hän ehti olla tajuttomana useamman päivän ennen kuin hänet saatiin hoitoon. Muutaman päivän päästä hän sitten menehtyi sairaalassa 12.11.2021.

Pekka ja Hilja Perttulan hauta Kouvolassa.

Hilja Ilona oli sukuseuramme ainaisjäsen ja hyvinkin kiinnostunut suvustaan. Hänen tuhkauurnansa on laskettu Kouvolan Lepolan hautausmaalle (alue Ff) puolisonsa Pekka Perttulan hautaan.

SUKUKIRJA

on ajaton tuote ja nyt JOULUN aikaan kannattaa hankkia niitä jälkipolville lahjaksi!

Kaikkia kirjoja on vielä saatavana. Mutta määrä hupenee koko ajan.

Eräpäivä halutessasi 2023 puolelle!

Uutiset

Sukututkimusta tehtiin laajalti tutuksi

Dna-tutkimuksen mukaan Kangasniemeä asutettu varhaisena aikana pikemminkin Pajjat-Hämeestä kuin Karjalasta. Seppo ja Kirsi Laitinen paljasti sukutilakunnia kirjalla.

Riikka Klemla

Suolaatimassa ja sukuseurjon toiminta tehtiin laajalla tunnustelun kauden sukuseuran ja Suur-Savon sukututkimusyhdistyksen järjestämässä Suolaatimassa-tapahtumassa. Viime lauantaina kunnantalolla pidettyssä tapahtumassa toimintona esittivät Tissaari, Leikonen, Luukkainen, Laitinen, Luukkari-Luukkainen ja Marttisen sukuseura, joista lähes kaikki ovat vallassi kangasniemiläisiä sukua.

Tilaisuudessa kerrottiin myös seville saatuja tietoja niistä suvusta. Esimerkiksi Tissaarin suvun kantalotti 1500-luvulta on Kangasniemi. Tissaarien asuinpaikoja on täällä ollut etenkin Kaaviopajassa ja Salmenkylässä, jossa edelleen on Tissaarin löytä selvi myöhemmin myös Hokassa, Suomalassa ja Sysmäellä.

Savon kantaa Tissaariyksityssä on ollut saman suvun hallussa vuodesta 1643. Veikko Tissaari kertoi.

Hän kertoi myös, että suvun yhteen kantain on löytynyt dna-testeistä Kangasniemiltä noin vuodelta 700.

Marttisen sukuseurasta ja suvusta kertoi **John Marttinen**. Marttisen omakotona kahaarista kaksi suvun haaraa on kangasniemiläisiä eli Vuojalahden ja Salmenkylän sukulaisia.

Dna-testien nojalla ei, että niiden yhteen osittaisi olisi 2000 vuotta takaa, Marttinen kertoi.

Marttinen liittyy myös tarina Yhteistyötoimintaa sukututkimuksen alkuajasta neuvoo John Marttinen, joka on yhdistys Suomen Marttinen. Täysin autonoma yhteyttä ei asiallisuuden kautta ole löyntyä ja Marttisen ovatkin teineet aiassa dna-testeistä, jossa on verrattu Marttisten dna-näytteitä John Mortonin suorien jälkeläisten näytteisiin.

Todettiin hänen naimisnimesen on siitä, mutta Marttinen lisäksi siihen tulee Marttinen lisäksi, ja siinä on ainakin Himasta ja Parkkista. Joake Marttinen kertoi.

Tärkeimmät tulokset on löytä Marttisen sukuseuran kantamanaan, Anvo Kostainen ja Pekka Hakikalan kirjoittaman kirjan *John Mortonin jäseniä ovat Suomessa historia ja dna-testausta*.

Liukosten sukuseuran ja suvun vaiheita valotti **Maarit Tillman-Leino**. Hän kertoi, että Liukosta on Suomessa tutkimusniemiä sukututkimusta.

– Osan on Pohjois-Suomesta

RIikka Klemla

Sukujuuret tutuksi -tapahtuman järjestäneiden sukuseurjon edustajat kertoivat suoroistaan ja suvuistaan. Liukosten sukuseuran esitteli Maarit Tillman-Leino (vas.), Tissaarien sukua Veikko Tissaari, Laitisia Juhani Laitinen, Marttisia John Marttinen, Luukkari-Luukkaisia Timo Luukkainen ja Luukkosia Olli Lahtinen. Suur-Savon sukututkimusyhdistystä esitteli Veikko Hokkanen.

ja suurin osa Savon Iperellä. Sukuseuran 300 jäsenistä valtaosa on Kangasniemellä. Tällä hetkellä jäseniä 48 prosenttia on Kangasniemen liukosta.

Hänen mukaansa pohjoisen Pudasjärven Liukaset ovat sukua Savon Liukasteille.

Pudasjärven liikainen lähtii 1800-luvulta Savosta joiden 1500-luvulta.

Laitisen sukuseurasta kertoi Laitisen koston sukulaansa oleva **Juhani Laitinen** Pikkisalmella. Laitisten esittelen yhteydessä liukosten sukutilakunnilla ja sen saivat **Seppo Laitinen** ja hänen vaimonsa Kirsi, joka on omaa sukua Liukosten.

Kunniallisen luovutti **Heikki Pakkasalo** Pro Agric Etelä-Savon toimitusjohtaja **Heikki Karsalo** (vas.) luovutti sukutilakunnia **Seppo ja Kirsi Laitiselle**. He ovat yhdessä poli Yhtäläntalalla, joka on ollut saman suvun hallussa ainakin vuodesta 1709.

viikkö peltoja ja talin hoidin messä, jota edelleen teki Laitinen kertoo.

Nyt illan peltoa ovat vaukuttain.

Tällä on säilyttävä vanhat rakennukset, jotka sijaitsevat Pöykkälän tien päällä. Uudet rakennettiin 1870-luvulla heinänsä, kun maasto on ollut saman suvun hallussa vähintään 200 vuotta. Pakkasalo kertoi.

Seppo ja Kirsi Laitisen Yhtäläntalalla Pöykkälässä on ollut saman suvun hallussa tätäkin pidempään eli vi vuodesta 1709 ja parittain on o sukupolvi, joka tilaa pöytä.

RIikka Klemla

Pro Agric Etelä-Savon toimitusjohtaja **Heikki Karsalo** (vas.) luovutti sukutilakunnia **Seppo ja Kirsi Laitiselle**. He ovat yhdessä poli Yhtäläntalalla, joka on ollut saman suvun hallussa ainakin vuodesta 1709.

– Kallein omasta, sillä valmista ja perheeni puolesta tästä luomusomuuksista. Seppo Laitinen totesi.

Pitäjän sukuyhdistyksen toiminta Yhtäläntalalla siirtyi pari vuotessa Sepon alle vuonna 1988.

– Meillä oli silloin 20-30 hiettoa. Maatiloitollisina oli lopetettu ja aikaisemmin ja meidän eteen myymistä maan tärkeitä joks kun kumpikin kylvin vierailu täällä. Kyntämyksistä vuotta täysin itse

Liukosten sukuseurasta ja suvusta kertoi **Olli Lahtinen**.

Liukosten suku on hyvin vaihtav keskeytyksi Mikkeli seudulle, mutta voi savoa, että se on valvasta myös Puulan suku.

Esimerkiksi Liukosten maankirjitys, jota pidettiin Liukosten kosteidenä, sijainneet nykyisen Otavan taajamassa. Se siality Kangasniemelle astettiin Magnus von Pahlenin Eteläisellä vuodesta

1815 aliaan. Läntäntyksen aikana Liukosten on arvioitu siirtyneen asuttamaan erimaitaan.

Vanha Liukosten asutus on sijoittunut merkittävästi Puulan ympärille. Lahtinen kertoi.

Liukosten asuinpaikoista on ollut muun muassa Puulan suurtas, kuten Sikkilössä, Pankosaarella ja Yhtäläntalassa sekä rannolla muun muassa Osmossalla ja Puntarissalmella.

– Liukokset eivät ole leimalliset kangasniemiläisten suku, mutta monet Liukokset ovat kulkeneet täällä ja hakeneet puolisoita täällä, Hivensalmilla ja Hankasalmen alue enemmän Liukosten astuttama.

Myös liukosista on tehty dna-tutkimusta.

– Dna tutkimus viittaa, että Liukokset ovat tulleet Liukosten suomalta, mutta saat-

avallista joidenkin, jotka ovat ensin kiertäneet Viirun rannikon puolella.

– Lisäksi viidellä suvun pitkähaaralle on dna-tutkimusta su löydyntä 800 vuotta sitten elinyt yhteinen esi-isä.

Liukkarin-Luukari sukuseurasta esitteli Timo Luukkainen kertoi, että suvun on perättiin kellonsoittajan ammattinimikkeellä, joka on ruotsiksi klockringare. Niin-pö nimä esiintyy eri puolilla Suomessa ja sukuseura vaikuttaa on sikkonella Sukututkimus on selvintä, että Luukkariin useista sukulaaroista Keskä-Suomen sulinaatara on lähtöisin Kangasniemen Sysmälin kirkonkylästä.

sa. Kolehmainen on sulinaatarkijana turkinnat erityisen paljon kirkonkylästä sukujen väliä.

Sukujuuret tutuksi-tapahtumassa hän kertoi savolaisten ja kangasniemiläisten sukujen silloisista yhteyksistä dna-tutkimuksen tuloksia.

Perinteinen näkemys savolaisten sukujen alkuperästä on, että ne ovat karjalaisliukosista, mutta dna-tutkimus näyttää olevan näistä, Kolehmainen kertoi.

Esimerkiksi savolaisten ja karjalaisten samoja nimiä kantaneista suvusta alle viidessä oli yhteyksiä. Esimerkiksi Kangasniemen Makkosen ja Kerminen Makkosen ovat eri alkuperästä.

– Savaa pyysä muuttoliikke näyttävät olevan vanhempien sukujen osalta.

Kolehmainen mukaan Mikkelin seutu eli historiallinen Suur-Savo olisi asuttu pääosin Piikki-Hämeestä ja ajatellaan alan jälkeistä väestönsiirtoa ja Savon läisket ovat eli Savonin seutu Etelä-Karjalan suunnalta.

Savon saatus voidaan päätännä medioitoin vuoden löödi vertailemalla kirkonkylä. Tuolloin Kangasniemi laudat päätään silloisen Vuosaluden piälin Vuolangan meijerikunnan osalta.

– Hivensalmilla ja Mikkeli näyttävät korostavan kangasniemiläisten sukujen lähtöpäikkäänä, Kolehmainen kertoi.

Kangasniemiläiset suuret ovat Kolehmainen mukaan päätään lähtöä savolaissyömää, joka on kuitenkin lähtöisin Piikki-Hämeestä.

Asiakirjoitusten alueessa Kangasniemen suuntautuja sukua olivat Manniset, Hokkaset puolestaan kasvotut 1000-luvulta isoiksi kangasniemiläisiksi suviksi.

Dna-tutkimus on osoittanut Kolehmainen mukaan viciäntä siihen suuntaan, että Hokkaset, joista polveutui myös Arkkoja ja Tuilla, väistivät ollen ensin Mannista, kansat myös Suurosta.

– Mutta en minisi vannonnan ja testituloksia on aika vähän. Manniset ja Hokkaset tarvitsivat laajaa dna-projektia, Kolehmainen sanoi.

Kauppiina on Kangasniemellä ollut yksi vartalonni tlla 1500-luvulla Sysmälin, jota harjoitti on leinintä Keskä-Suomen, ja jossa nimi on vaihtunut muun muassa talojen mukaan Mikkiläiksi ja Haankiliksi.

Kangasniemiläisistä suvusta dna-testi ei löydy koskaan tulkitsi vielä muun muassa Hokista tai Reinikaisista.

Tuotteita myytävänä

Sotkamon Lukkari-haaran sukukirja 50 € / kpl

Julkaistu heinäkuussa 2013. Sisältää suvun ensimmäisenä Sotkamossa asuneen kantaisän kirkkoherra Mansuetus Jacobin (s.noin 1580) jälkeläisiä nykypäivään saakka. Sukutauluissa yhteensä yli 10 000 nimeä. Kirjassa noin 200 sivun tekstiosuus Sotkamon historiasta, sukututkimuksesta, suvun tarinoista. Valokuvia kirjassa on yhteensä noin 350.

Pohjois-Savon Lukkariset sukukirja 40 € / kpl

Julkaistu heinäkuussa 2015. Käsittää Ylä-Savon sukuhaarat joita on kaksi eri haaraa ja ovat levinneet Nilsiä ja Varpaisjärven alueelta mm. Iisalmen seudulle, sieltä Kiuruvedelle ja Pielavedelle sekä Juankoskelle, Siilinjärvelle. Henkilöitä yli 10 000

Keskisen Suomen Lukkariset sukukirja 40 € / kpl

Julkaistu joulukuussa 2017. Käsittää Kangasniemen Synsiälän Kokkoniemestä syntyneet haarat, sukua on Kangasniemen lisäksi Mikkeliissä, Joutsassa, Leivonmäellä, Toivakassa, Laukassa, Hirvensalmella. Ns. Saarijärven haaraan kuuluvat Uuraisten, Multian, Petäjäveden, Äänekosken ja Jyväskylän seudun Lukkariset. Kirjassa olevat Suonenjoen seudun Lukkariset kuuluvat alueellisesti Pohjois-Savoon. Henkilöitä kirjassa on yli 9000.

Joensuun Seudun Lukkariset sukukirja 40 € / kpl Julkaistu joulukuussa 2020.

1600-luvun lopulla syntyy Joensuun seudulle useita Lukkaris-haaroja suunnilleen samoilla vuosikymmenillä. Aluksi heitä oli nykyisen Joensuun alueella, Lehmossa, Selkiellä ja Paiholassa. Silloin kaikki nuo alueet kuuluivat Kontiolahteen. 1700-luvulla Lukkarisia löytyy lisäksi muista Joensuun ympäryskunnista eniten Enosta ja Kiihtelysvaaraan syntyy kaksi haaraa. Paiholan ja Kiihtelysvaaran haarat henkittävät edelleenkin.

Isännänviiri 4 metrin tai 5 metrin 65 € / kpl

Isännänviiri valmistetaan samasta laadukkaasta kankaasta kuin Suomen liput. Värit kestävät niin sateessa, auringossa kuin pakkasessakin

Pöytästandaari 32 € /kpl

Pinssi 3 € / kpl tai 10 € / 4 kpl

Tuotteet voi tilata sukuseuran sihteeriltä Pekka Lukkariselta sähköpostilla pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi tai puhelimitse 0400460494

Huom. tuotteiden hintaan **lisätään toimituskulut.**

Tuotteita myydään myös sukukokouksissa

Lukasu

Lukkarinen-Lukkari Sukuseura Ry:n jäsenjulkaisu